

การจัดการเรียนรู้เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

Management of learning about Cultural Differences Among Local
People Social Studies, Religion, and Culture Learning Group, Grade 4,
using the Cooperative Method using the Jigsaw Technique

ปิยะวรรณ ศิลาเลิศ, ธงไชย สุขแสวง, สิริพัฒน์ ลากจิตร์

Piyawan Silalerd, Thongchai Suksawang, Siriphat Lapjit

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University

E-mail: 64054000317@srnu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแล้ง อำเภอสำโรงตาปาก จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 29 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสนุกกับการเรียนมากขึ้น วิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์จึงเป็นการจัดกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะความกล้าแสดงออก การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การสังเกต ฝึกความคิด และจินตนาการได้ ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ง่ายขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องในชีวิตประจำวัน

2. นักเรียนมีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยก่อนเรียน 10.86 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.31 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 15.41 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.07 ซึ่งมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ความแตกต่างทางวัฒนธรรม, เทคนิคจิ๊กซอว์

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study learning management on cultural differences among local people; by cooperative method using jigsaw technique 2) to study the results of learning management on cultural differences among local people. by cooperative method using jigsaw technique 3) to assess student satisfaction with learning management on cultural differences among local people. Grade 4 by cooperative method using jigsaw technique the sample group was 4th grade students at Ban Nong Laeng School. Samrong Thap District Surin Province, academic year 2023, number of 29 people, selected specifically. Mixed qualitative and quantitative research methods. By studying related documents, books, and research. and analyze statistical content.

The research results found that:

1. Collaborative learning with jigsaw techniques allows students to participate in activities and have more fun learning. The collaborative method using the jigsaw technique is therefore a form of activity that can stimulate students' skills in self-expression, leadership, followership, observation, thinking, and imagination. It also helps students understand the content of their subjects more easily and be able to put them into practice correctly in their daily lives.

2. Students had an average academic achievement test score before studying of 10.86 points, accounting for 54.31 percent. The average score after studying was 15.41 points, accounting for 77.07 percent. The test score after studying was significantly higher than before studying at the level .05.

3. Students learning through the cooperative method using the jigsaw technique on the topic of cultural differences among local people. Satisfied at a high level ($\bar{x} = 4.25$).

Keywords: Learning Management, Cultural Differences, Jigsaw Technique

1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดี หัวใจสำคัญต้องมีความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน ครูต้องสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้อย่างสะดวก ครูต้องอาศัยศาสตร์ทางการสอน ทฤษฎีหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ซึ่งสามารถเลือกใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ทิศนา ขัมมณี (2552: 14-15) การเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายเทคนิค เทคนิคที่เหมาะสมกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ เทคนิคจิ๊กซอว์ ซึ่งเป็นวิชาที่ใช้สำหรับวิชาที่มีเนื้อหามาก เป็นวิธีการสอนแบบร่วมมือที่มีการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย ให้ทำกิจกรรมเดียวกัน ครูแบ่งเนื้อหาเรื่องที่เรียนออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิก และมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าหัวข้อเดียวกัน จากนั้นกลับไปกลุ่มเดิมเพื่ออธิบายหัวข้อที่ตนได้ศึกษาและทำแบบฝึกหัด มีการให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากนั้นนำคะแนนของสมาชิกทุกคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม วิลมรตัน สุนทรโรจน์ (2554: 114-115)

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ณ โรงเรียนบ้านหนองแล้ง ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้เรียนไม่กล้าออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และเมื่อให้ทำกิจกรรมกลุ่ม มักเลือกทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนที่ตนเองสนิทด้วยเท่านั้น จึงได้ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เข้ามาช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น เข้าใจกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีความเป็นผู้นำ มีความรักความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน และจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ความสามารถในการสื่อสาร การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความกล้าแสดงออกและสามารถปรับตัวในการทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวคิดที่หลากหลายระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจัดผู้เรียนที่มีความสามารถคล่องแคล่วทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน ผู้ที่เรียนเก่งได้ช่วยผู้ที่เรียนอ่อน ผู้ที่เรียนอ่อนจะได้การเรียนรู้บทเรียนที่ดีมากขึ้น เมื่อมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออก รู้จักรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์
2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองแล้ง ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนนักเรียน 29 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และการประเมินผล โดยให้คะแนนตามแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 24 ข้อ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อใช้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
2. ดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้า
3. กำหนดกลุ่มประชากร กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังได้กล่าวมาแล้ว

4. แนะนำวิธีการและบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน
6. ตรวจสอบผลการสอบ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน
7. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยใช้สถิติคือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ T-test แบบ Paired-Sample T- test

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีความกล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มอย่างมีความสุข ร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การช่วยเหลือกันทำให้กลุ่มของตนเองประสบความสำเร็จ และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ในระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 10.86 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.31 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 15.41 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.07 ซึ่งมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบสถิติ T-test แบบ Paired – Sample T- test มีผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

คะแนนผลการจัดการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	29	10.86	2.55	17.15**
หลังเรียน	29	15.41	2.03	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t_{0.01,28} = 1.7011$

จากตารางที่ 1 ผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ พบว่า ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีระดับค่าความพึงพอใจสูงในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.16

ดังนั้น นักเรียนที่เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีความสนุกสนานในการเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รู้จักสังเกต และที่สำคัญรู้จักการทำงานกลุ่ม เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ และให้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ นักเรียนมีความภาคภูมิใจกับคะแนนที่ตนเองสอบได้ สุดท้ายนี้ นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ อภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 ด้านการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น พบว่า วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นวิธีสอนอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการสอน ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการสอน ขั้นที่ 3 ขั้นตอนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการ

ถ่ายทอดความรู้/สรุป และขั้นที่ 5 ขั้นทดสอบความรู้และให้รางวัล ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ความสามารถ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มได้มีส่วนช่วยเหลือกันและพึ่งพากันในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร เวียงวะลัย (2556: 134) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการติดต่อภาพความคิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือกันและพึ่งพากันในกลุ่ม มีการแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มเล็ก แต่ละกลุ่มจัดผู้เรียนที่มีสามารถคล่องทั้งเก่งปานกลางและอ่อน เรียกว่ากลุ่มบ้าน (Home Group) สมาชิกของแต่ละกลุ่มแยกไปศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้อ่านในกลุ่มผู้มีประสบการณ์(Expert Group) จนเกิดความเข้าใจแล้วนำความรู้ไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มบ้านฟัง เป็นการเรียนที่ส่งเสริมความร่วมมือและถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ทั้งนี้สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2559: 156) ที่กล่าวว่า การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใยไว้วางใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬา ใส่ใจผู้อื่น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย รวมไปถึงการประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

5.2 ด้านผลการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนมีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ย 10.86 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.31 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 15.41 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.07 ซึ่งมีคะแนนสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัษฎ์วัฒน์ อนันตะสุข (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเรียนการสอนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์วิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 40 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ทำให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสทำงานกลุ่ม ซึ่งกระบวนการกลุ่มที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การสื่อสาร การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การช่วยเหลือกัน ความสามัคคีรวมถึง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่ม นอกจากนี้การเรียนแบบร่วมมือยังทำให้นักเรียนมองเห็นเป้าหมายหรือความสำเร็จร่วมกัน ทำให้เกิดการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ อีกทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ต้องศึกษาเนื้อหา การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ทุกคนเปรียบเสมือนตัวแทนของกลุ่มในการเข้าร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ เพื่อศึกษาและค้นคว้าหาวิธีในการนำความรู้ไปถ่ายทอดให้สมาชิกภายในกลุ่มตนเองได้รับรู้ ทำให้ทุกคนรับรู้ว่าคุณค่า มีความสำคัญในการทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม จึงต้องศึกษาค้นคว้าให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจนจนสามารถนำความรู้ที่ตนได้ศึกษาไปถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มของตนเองได้รับรู้ ด้วยเหตุผล ดังที่กล่าวมาจึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี ส่งผลให้ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริภา น้อยสว่าง (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาที่กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนด โดยกลุ่มให้ศึกษาเนื้อหาคนละตอนที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะไปทำงานร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาที่เหมือนกัน เมื่อทุกคนศึกษาเนื้อหานั้นจนเข้าใจแล้วจึงกลับเข้ากลุ่มเดิมหลังจากนั้นเล่าเรื่องที่ตนศึกษาให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ตนเองฟัง ร่วมกันอภิปรายหาคำตอบ โดยทำการทดสอบความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในช่วงสุดท้ายของการเรียน

5.3 ด้านการประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีทั้งหมด 24 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีระดับค่าความพึงพอใจสูงในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37

ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27

ลำดับที่ 3 ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18

ลำดับที่ 4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.16 ซึ่งงานวิจัยของศิริรภา น้อยสว่าง (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาภรณ์ ถิ่นทองโขบ (2562: 65) ได้ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เรื่องพัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย ที่มีต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นักเรียนได้รับฝึกอบในการศึกษาค้นคว้าตามความสามารถของตนเอง มีการวางแผนร่วมกันในสมาชิกของแต่ละกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางความคิดเห็นและประสบผลสำเร็จในกิจกรรมกลุ่ม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ครูผู้สอนควรสอนตามขั้นตอนที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นที่ควรนำมาศึกษา ดังนี้

- 1 ควรมีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ไปทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับช่วงชั้นอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2. ควรทำวิจัยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์กับเนื้อหาอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นต่าง ๆ โดยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละระดับชั้นและวัยของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนและช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นรูปแบบการสอนอย่างมีขั้นตอนผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยและชี้แนะให้ผู้เรียนได้มองเห็นทางออกของปัญหา โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำงานร่วมกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกต แผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน ใช้เวลาจำนวน 10 ชั่วโมงในคาบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยการจัดการเรียนการสอนมี 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการสอน

ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยนำบัตรคำ หรือ ภาพมาให้นักเรียนดู และตั้งคำถามชวนคิดให้นักเรียนตอบ แสดงความคิดเห็น จากนั้นครูชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการสอน

ครูผู้สอนจัดผู้เรียนในห้องเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเป็นผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ทั้ง เก่ง ปานกลาง และอ่อน ครูผู้สอนจัดเลือกหัวข้อเรื่องให้แต่ละกลุ่มศึกษาพร้อมใบงาน และครูผู้สอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อเรื่องของกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย โดยหัวหน้ากลุ่มแบ่งเนื้อหาย่อยให้สมาชิกแต่ละคน

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ครูผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มที่ได้หัวข้อเดียวกันมาเข้ากลุ่มเพื่อศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่นักเรียนได้รับในกลุ่มใหม่ จากนั้นช่วยกันศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย และช่วยกันทำใบงาน พร้อมกับวางแผนการกลับไปถ่ายทอดความรู้ที่ได้ให้สมาชิกในกลุ่มเดิมของตน

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้และสรุป

สมาชิกแต่ละกลุ่มย้ายกลับมายังกลุ่มเดิมของตนและผลัดกันอธิบายเนื้อหาของหัวข้อย่อยที่ตนได้ศึกษามาจากกลุ่มใหม่ ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนร่วมกัน

ขั้นที่ 5 ขั้นตอนทดสอบความรู้และให้รางวัล

ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ครอบคลุมทุกหัวข้อที่เรียนรู้แล้วนำ คะแนนของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมารวมกัน เป็นคะแนนกลุ่ม จากนั้นมอบรางวัลให้คำชมเชยให้กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- จิตาภรณ์ ถิ่นตองโขบ. (2562). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม.
- ณัฐวัฒน์ อนันตะสุข. (2561). ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทีศนา แหมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แหมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม: สำนักพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- ศิริภา น้อยสว่าง. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.